

TŘI LISTY MILÁČKA PÁNĚ

*Podle řeckého kritického znění
rozčlenil, přeložil a stručně vyložil*

DR. JAN HEJČL

V OLOMOUCI LETA PÁNĚ 1932

**Nro 17644. IMPRIMATUR. J. Vyvlečka, Praeses
a. e. Consistorii. Olomucii die 21. Octobris 1932.**

PRVÝ LIST SV. JANA

Úvod *OBSAH listu viz v nadpisech jednotlivých odstavců a v obsažnicích k nim. Jádrem listu zabírá 1, 5 – 5, 18. Co předchází (1, 1 – 4), jest předmluva, co následuje (5, 18 – 21), jest závěr. Jádro skládá se ze tří souběžných delších odstavců: V prvním odstavci spisovatel připomíná, že Bůh je světlo, což ukládá křesťanovi povinnost choditi ve světle (1, 5 – 2, 6); kdo chodí ve světle, miluje svého bratra (2, 7 – 11); ve světle choditi nemůže, kdo miluje hříšný svět (2, 12 – 17); ve světle nechodí bludaři, kteří popírají božství a mesiášství Ježíšovo (2, 18 – 28). – V druhém odstavci spisovatel zdůrazňuje, že Bůh jest spravedlnost, t. j. mravní dokonalost, kterou jest nám, dítkám Božím, napodobovati (2, 29 – 3, 12); k tomu napodobování patří popředně láska bratrská (3, 13 – 24; srv. 2, 7 – 11); to napodobování ohrožují bludaři (4, 1 – 6; srov. s 2, 18 – 28). – V třetím zdůrazněna jest zásada, že Bůh jest láska (4, 7 – 21); proti bludařům položen přízvuk na pravou víru (5, 1 – 5; 5, 6 – 12); láska bratrská má sejeviti přímlovou za chybujiícího (5, 14 – 17). Viz Nagl, *Die Gliederung des ersten Johannesbriefes* v *Biblische Zeitschrift* XVI (1922), str. 77–92.*

ÚČEL listu vyslovuje spisovatel sám 1, 4; 5, 13. Bludy, proti kterým brojí, jsou pravděpodobně ty, jež šířil *Cerint*. Podle svědectví sv. Ireneje (*Protibud.* I 26, 1) učil, že Ježíš Nazaretský byl pouhý

člověk. Teprve při jeho křtu spojil se s Ježíšem nebeský duch (Aeon) Kristus; před utrpením Kristus Ježíše prý zase opustil. Spisovatel měl asi na zřeteli také jiné gnostiky.

1 list sv. Jana uvádí již sv. Polykarp v listu k Fil. 7, 1 (1 Jan 4, 1n); Papiáš (podle Eusebia, Dějiny círk. III 39. 17); Justin (Dial. 123, 9 zřetelně naráží na 1 Jan 3, 1); Irenej (Protibłud 16, 5. 8.) cituje delší výroky z listu a jmenuje Jana jeho spisovatelem; zlomek Muratorův ř. 27–31 praví: Jaký tedy div, vyslovuje-li Jan tak vytrvale jednotlivé události i ve svých listech, právě o sobě: Co jsme viděli . . .; Tertullian (O cud. 19); Kliment Alex; Origenes atd. atd.

1 Jan jeví velikou příbuznost s evangeliem čtvrtým: tytéž myšlenky, týž sloh, mluva, týž účel (Jan 20, 31; 1 Jan 5, 13). Nelze proto pochybovati, že spisovatelem 1 Jan je týž očitý svědek života Kristova a apoštol Jan, který napsal čtvrté evangelium.

List má na zřeteli tytéž čtenáře, pro které bylo napsáno evangelium, tedy křesťany maloasijské, jejichž arcipastýřem sv. Jan, sídle v Efesu, byl a jež mohl oslovovati „dítky“, „milácci“. Vzájemné vztahy listu a evangelia jsou tak úzké, že lze právem tvrditi: Sv. Jan doprovodil svým prvním listem knihu svého evangelia. List byl tedy napsán v letech 92 – 96 po Kristu. — Podrobnosti viz v Českém slovníku bohovědném, sv. V. heslo Jan.

Ú v o d 1, 1 – 4. *Co vědí apoštolové ze své zkušenosti o vtěleném Slovu (= o Životě), oznamuje také sv. Jan, aby zpevnil spojení čtenářů s apoštoly (s církví) a tím i spojení s Bohem. Oznamuje jim to svým evangeliem (čtvrtým) a tímto listem, jenž knihu evangelia provází.*

- 1, 1 Co bylo od počátku, co jsme slyšeli,
co jsme viděli očima svýma,
co jsme spatřili
a ruce naše ohmataly,
o Slově života (zvěstujeme vám).
- 2 Ano, Život se zjevil
a my jsme (Ho) viděli;
dosvědčujeme a zvěstujeme vám
Život věčný,
Jenž byl u Otce
a zjevil se nám.
- 3 Co jsme viděli a slyšeli,
zvěstujeme také vám,
byste i vy společenství měli s námi;
společenství pak s námi (jest)
(i společenství) s Otcem a Synem jeho,
Ježíšem Kristem;
- 4 a toto píšeme my,
aby radost naše byla plná.

Chodte ve světle (1, 5 – 2, 6). *Bůh je světlo* (1, 5). *Kdo tvrdí, že je s ním spojen, avšak hřeše chodí ve tmě, lže* (1, 6. 7a). *Kdo si chce spojení s Bohem uchovati (a je utvrditi), tomu třeba vyznávatí hříšnost a dávati se umývati v krvi Kristově* (1, 7b – 10). *Nesmíme hřešiti; děje-li se tak přece, máme prostředníka v Ježíši Kristu, jenž nás s uraženým Bohem smiřuje* (2, 1n). *Boha poznává a s Bohem spojen jest jenom ten, kdo ho poslouchá; kdo neposlouchá, lže, tvrdí-li, že s Bohem jest zajedno* (2, 3 – 6).

- 5 A toto je ta zvěst,
kterou jsme slyšeli od Něho
a zvěstujeme vám:
Bůh je světlo
a tmy v něm není žádné.
- 6 Řekneme-li,
že společenství máme s Ním,
a chodíme-li ve tmě,
lžeme a nečiníme (podle) pravdy.
- 7 Jestli však ve světle chodíme
– jako On jest ve světle –
společenství máme vespolek
a krev Ježíše, Syna jeho, očišťuje nás
od všeho hříchu.

- 8 Řekneme-li,
že hříchu nemáme,
sami sebe klameme,
a pravdy není v nás.
- 9 Vyznáváme-li hříchy své,
věrný jest a spravedlivý,
aby odpustil nám hříchy,
aby očistil nás od každé nepravosti.
- 10 Řekneme-li,
že jsme nezhřešili,
lhářem činíme Ho,
a slova Jeho není v nás.
- 2,1 Dítky moje,
toto píši vám,
abyste nezhřešily.

A jestli někdo zhřeší,
přímluvce máme u Otce:
Ježíše Krista, spravedlivého.

- 2 A On je smír(ná obět)
za hříchy naše,
avšak nejen za hříchy naše,
nýbrž i celého světa.

- 3 A po tom poznáváme,
že jsme Ho poznali:
zachováváme-li příkazy Jeho.
- 4 Kdo praví, že ho zná
a příkazů jeho nezachovává,
lhář jest a v tom pravdy není.
- 5 Kdo však zachovává Jeho slovo,
opravdu, v tom jest láska Boží dokonalá;
po tom poznáváme, že v Něm jsme.
- 6 Kdo praví, že v něm zůstává,
má — jako On žil —
také sám tak žíti.

*Starý a přece zase nový příkaz
bratrské lásky (2, 7–11).*

- 7 Milácci, nikoliv nový příkaz
píši vám,
nýbrž příkaz starý,
jež jste měli od počátku;
příkaz starý je to slovo,
jež jste uslyšeli.
- 8 (Jinak) zase příkaz nový píši vám,
a ten se uskutečnil na Něm i na vás:

neboť tma pomíjí
a světlo pravé již svítí.

- 9 Kdo praví, že jest ve světle,
a bratra svého nenávidí,
ve tmě jest až dosud.
- 10 Kdo miluje bratra svého,
ve světle zůstává
a pohoršení v něm není.
- 11 Kdo však nenávidí bratra svého,
ve tmě jest a ve tmě chodí;
a neví, kam jde,
neboť tma mu oslepila oči.

Proti nezřízené lásce k světu
(2, 12 – 17).

- 12 Píši vám, dítky,
protože odpuštěny jsou vám hříchy
pro jméno jeho;
- 13 píši vám, otcové,
protože jste poznali Toho,
jenž jest od počátku;
píši vám, jinoši,
protože jste přemohli
zloducha.

- 14 Psal jsem vám, dítky,
protože jste poznaly Otce;
psal jsem vám, otcové,
protože jste poznali Toho,
jenž jest od počátku.

Psal jsem vám, jinoši,
protože jste silní,
a že slovo Boží ve vás zůstává
a přemohli jste zloducha.

- 15 Nemilujte světa
ani toho, co ve světě jest;
miluje-li kdo svět,
není lásky Otcovy v něm.

- 16 Neboť všechno, co jest ve světě,
– žádost těla, žádost očí a pýcha života –
není z Otce,
nýbrž je to ze světa.

- 17 A svět pomíjí,
i žádost jeho;
kdo však činí vůli Boží,
zůstává na věky.

Proti bludařům (2, 18—25).

- 18 Dítky, poslední hodina jest;
jak jste slyšely,
že antikrist přijde,
tak nyní mnoho antikristů povstalo;
z toho poznáváme,
že jest poslední hodina.
- 19 Z nás vyšli,
ale nebyli z nás;
neboť kdyby byli bývali z nás,
byli by zůstali s námi;
avšak na nich mělo se ukázati,
že nejsou všichni z nás.
- 20 Ale vy pomazání máte od Svatého
a znáte všechno;
21 nepsal jsem vám proto,
že byste neznali pravdy,
ale že ji znáte a (víte),
že žádná lež z pravdy není.
- 22 Kdo je lhář,
ne-li ten, kdo popírá,
že Ježíš jest Mesiáš?
Ten jest antikrist,

kdo popírá
Otce a Syna.

23 Každý, kdo popírá Syna,
ani Otce nemá;
kdo vyznává Syna,
má také Otce.

24 A vy – co jste uslyšeli od počátku,
ve vás zůstaň;
jestliže ve vás zůstane,
co jste uslyšeli od počátku,
také vy v Synu i Otci
zůstanete.

25 A toto je ten slib,
který On dal nám:
život věčný.

26 To jsem vám napsal o těch,
kteří vás svádějí;

27 a vy – to pomazání,
které jste dostali od Něho,
zůstává ve vás,
a (proto) nepotřebujete,
aby vás kdo učil.

Ale jak to pomazání Jeho
poučuje vás o všem,
tak je to také pravda
a není to lež;
a jak vás poučilo,
(tak) zůstávejte v Něm.

28 A nyní, dítky, zůstávejte v Něm,
abychom, když se zjeví,
měli důvěru,
a nebyli zahanbeni od Něho
při jeho příchodu.

Zrodili jsme se z Boha,
stali jsme se jeho syny

(2, 29 – 3, 12). Naše synovství Boží jest obraz Boží mravní dokonalosti (= spravedlnosti) a důkaz jeho lásky (2, 29 – 3, 2). Třeba nám posvěcovati, zdokonalovati a varovati se hříchu (3, 3 – 10). Synové Boží liší se od synů zloduchových tím, že oni milují své bratry, kdežto tito jich nemilují jako bratrovrah Kain (3, 11n).

29 Víte-li, že je (Bůh) spravedlivý,
vězte, že každý, kdo činí spravedlnost,
z něho je zrozen.

3,1 Vizte, jakou lásku
prokázal nám Otec:
dítěmi Božími slujeme,
a (také jimi) jsme;
proto svět nás nezná,
že nepoznal Jeho.

2 Miláčci,
nyní jsme děti Boží
a ještě se neukázalo,
co budeme.

Víme, že, když se (to) ukáže,
podobni jemu budeme,

ježto budeme viděti Ho tak,
jak jest.

- 3 Každý, kdo má naději tuto v Něho,
posvěcuje sebe,
jakož (i) On svatý jest.
- 4 Každý, kdo činí hřích,
jedná proti zákonu;
hřích jest proti zákonu.
- 5 Víte, že On se zjevil,
aby hříchy sňal,
a (že) hříchu v Něm není.
- 6 Žádný, kdo v Něm zůstává, nehřeší;
(a) žádný, kdo hřeší,
neviděl Ho, aniž Ho poznal.
- 7 Dítky, nikdo nesváděj vás;
kdo činí spravedlnost, je spravedlivý,
jak i On spravedlivý jest.
- 8 Kdo činí hřích, z ďábla jest,
neboť od počátku ďábel hřeší;
k tomu se zjevil Syn Boží,
aby zkazil díla ďáblova.

- 9 Žádný, kdo se narodil z Boha,
hříchu nečiní,
neboť símě Jeho v něm zůstává;
ano, nemůže hřešiti,
protože z Boha se narodil;
10 po této věci lze poznati dítky Boží
a dítky ďáblovy.

- Žádný, kdo nečiní spravedlnosti,
není z Boha;
také kdo nemiluje bratra svého;
11 nebo to je ta zvěst,
kterou jste slyšeli od počátku:
abychom se milovali vespolek.

Ne jako Kain, jenž byl ze zloducha
a zabil bratra svého;
a proč ho zabil?
protože skutky jeho zlé byly,
kdežto (skutky) bratra jeho spravedlivé!

*Láska k bližnímu – neklamné
znamení, že jsme dítky Boží
(3, 13–24).*

- 13 Nedivte se, bratři,
jestliže svět vás nenávidí.

- 14 My víme, že jsme přešli
ze smrti do života,
protože milujeme bratry;
kdo nemiluje, zůstává v smrti.
- 15 Každý, kdo nenávidí bratra svého,
vrah jest;
a víte, že žádný vrah nemá v sobě
života věčného zůstávajícího.
- 16 Z toho jsme poznali lásku,
že On za nás život svůj položil;
také my máme za bratry život položit.
- 17 Kdo však má statek tohoto světa,
vidí bratra svého v bídě,
a zavře srdce své před ním:
kterak láska Boží zůstává v něm?
- 18 Dítky, nemilujme slovem,
ani jazykem,
ale skutkem a vpravdě.
- 19 Po tom poznáme,
že jsme z pravdy
a tím uklidníme srdce své před Ním,
20 ať nás srdce naše viní z čehokoli;

neboť větší jest Bůh nežli srdce naše
a ví všecko.

21 Miláčci, jestliže srdce nás neviní,
máme důvěru k Bohu;

22 a začkoli budeme prositi,
obdržíme od Něho,
ježto příkazy jeho zachováváme
a co mu jest milé, činíme.

23 A toto jest příkaz jeho:
věřiti jménu Syna jeho
Ježíše Krista
a milovati se vespolek,
jak nám dal příkaz.

24 Kdo zachovává příkazy Jeho,
ten zůstává v Něm
a On v tom;
a z toho poznáváme,
že zůstává v nás:
z Ducha,
jejž nám dal.

Dítky Boží, varujte se bludařů
(4, 1—6).

- 4,1 Miláčci, každému duchu nevěřte,
ale zkoumejte duchy, jsou-li z Boha;
neboť mnoho lžiproroků vyšlo do světa.
- 2 Po tom poznávejte ducha Božího:
každý duch, jenž vyznává Ježíše Krista
v těle přišlého,
je z Boha;
- 3 a žádný duch, jenž nevyznává Ježíše,
z Boha není.

To jest (duch) antikristův,
o němž jste slyšeli, že přijde,
a nyní na světě jest již.

- 4 Vy jste z Boha, dítky,
a přemohly jste je,
neboť větší je Ten, jenž jest ve vás,
nežli ten, jenž jest ve světě.
- 5 Oni jsou ze světa;
proto mluví ze světa
a svět je poslouchá.

- 6 My z Boha jsme;
kdo zná Boha, slyší nás,
kdo není z Boha, neslyší nás;
po tom poznáváme Ducha pravdy
a ducha bludu.

Milujte Boha (Lásku) i bližního
(4, 7–21).

- 7 Milácci, milujme se vespolek,
neboť láska je z Boha;
každý, kdo miluje, z Boha se zrodil
a zná Boha;
8 kdo nemiluje, nepoznal Boha,
neboť Bůh jest láska.
- 9 V tom se ukázala láska Boží na nás,
že Syna svého jednorozeného poslal
Bůh na svět,
abychom živi byli skrze Něho.
- 10 V tom jest láska,
ne, že jsme my milovali Boha,
ale že On (prve) si nás zamiloval
a poslal Syna svého
jako smír(nou obět) za hříchy naše

- 11 Miláčci, jestliže takto Bůh si nás
zamiloval,
i my máme vespolek se milovati.
- 12 Boha nikdo nikdy neviděl;
milujeme-li se vespolek,
Bůh v nás zůstává,
a láska k Němu jest v nás dokonalá.
- 13 Po tom poznáváme,
že v Něm zůstáváme a On v nás:
že z Ducha svého dal nám.
- 14 My jsme viděli a svědčíme,
že Otec poslal Syna (svého)
jakožto Spasitele světa.
- 15 Kdokoli vyznává, že Ježíš jest syn Boží,
v tom Bůh zůstává,
a ten (zůstává) v Bohu.
- 16 My jsme poznali
a uvěřili v lásku,
kterou má Bůh k nám.

Bůh jest láska,
a kdo zůstává v lásce,
zůstává v Bohu a Bůh v něm.

- 17 V tom vrcholí u nás láska,
že smíme důvěru míti v den soudný,
ježto tak, jako On jest,
jsme i my na tomto světě.
- 18 Bázně není v lásce,
ale dokonalá láska ven vyhání bázeň;
neboť bázeň trápení má;
kdo se tedy bojí,
není dokonalý v lásce.
- 19 My milujeme (Boha),
protože On první si nás zamiloval.
- 20 Řekne-li kdo: „Miluji Boha“
a nenávidí-li bratra svého,
lhář jest.

Neboť kdo nemiluje bratra svého,
jejž vidí,
Boha, jehož nevidí,
nemůže milovati.

- 21 Ano, ten příkaz máme od Něho:
Kdo miluje Boha,
ať miluje také bratra svého.

*Pramen a síla lásky:
víra v Ježíše Krista (5, 1–5).*

- 5,1 Každý, kdo věří, že Ježíš jest Mesiáš,
z Boha se zrodil;
a každý, kdo miluje otce,
miluje i (dítě) z něho zrozené.
- 2 Po tom poznáváme,
že milujeme děti Boží,
když Boha milujeme
a příkazy jeho konáme.
- 3 Neboť to jest láska k Bohu:
zachovávatí příkazy jeho;
a (ty) příkazy jeho nejsou těžké.
- 4 Neboť všechno, co se zrodilo z Boha,
přemáhá svět;
a to jest vítězství,
jež přemáhá svět:
víra naše.
- 5 Kdo přemáhá svět,
leč ten, kdo věří,
že Ježíš je Syn Boží?

*Svědectví pro víru v Ježíše,
Syna Božího (5, 6 – 12).*

- 6 On je ten, jenž přišel
 skrze vodu, krev a Ducha:
 Ježíš Kristus;
ne pouze vodou,
 nýbrž vodou a krví;
také Duch je to, jenž vydává svědectví,
 neboť Duch jest pravda.
- 7 Jsou totiž tři, kteří vydávají svědectví:
8 Duch a voda a krev;
 a tito tři zajedno jsou.
- 9 Přijímáme-li svědectví lidské,
 svědectví Boží větší jest;
neboť toto jest svědectví Boží:
 Vydal svědectví o Synu svém.
- 10 Kdo věří v Syna Božího,
 má svědectví Boží v sobě;
kdo nevěří Bohu,
 učinil ho lhářem;
neboť neuvěřil ve svědectví,
 které Bůh vydal o Synu svém.

11 A toto je to svědectví:
Život věčný dal nám Bůh,
a tento život v Synu jeho jest.

12 Kdo má Syna, má život;
kdo nemá Syna Božího,
života nemá.

Proč byl tento list napsán? (5, 13.)

13 Toto jsem vám napsal,
abyste věděli, že život máte věčný;
(vám), kteří věříte
ve jméno Syna Božího.

*Účinnost křesťanské (přímluvné)
modlitby (5, 14–17).*

14 V tom pak záleží důvěra,
kterou máme k Němu:
Prosíme-li zač podle vůle jeho,
slyší nás.

15 A víme-li, že nás slyší,
prosíme-li zač,
víme, že máme ty věci,
za které jsme Ho požádali.

- 16 Vidí-li kdo bratra svého,
že hřeší nikoli k smrti,
bude prositi,
a dá mu život;
tomu totiž,
kdo nehřeší k smrti.
- 17 Je hřích k smrti;
za ten, nepravím, aby kdo prosil;
každá nepravost je hřích,
ale je hřích, který není k smrti.

Křesťanova důstojnost (5,18–19).

- 18 Víme, že žádný zrozený z Boha nehřeší;
naopak, kdo se narodil z Boha,
uchovává se
a zloduch se ho nedotýká;
- 19 víme, že jsme z Boha,
a celý svět leží v zloduchu.

Závěr

- 20 Víme, že Syn Boží přišel,
a dal nám mysl,
abychom poznali Pravého.

A jsme v Pravém,
v Synu jeho, Ježíši Kristu;
On je pravý Bůh,
a život věčný;

²¹ děti, uchovejte se model!

Poznámky k 1. listu sv. Jana

V. 1. *Slovo života* = Slovo (Logos) = Život = Ježíš Kristus, život sám o sobě i pramen života pro lidstvo. Jan 1, 1. 4; 6, 35; 8, 12; 10, 28; 11, 25; 14, 6.

– *od počátku* = od věčnosti. Srov. Jan 1, 1: „*Na počátku*“. S tímto vtěleným *Slovem* apoštolové (= „my“) obcovali, na své uši slyšeli jeho nauku, „*na své oči*“ viděli Jež, jeho činy, zázraky. – „*patřili*“ na něho a mohli se ho dotýkati rukama, když vstav z mrtvých ukázal se jim a vyzval je, aby se přesvědčili zrakem i hmatem, že to jest *On*. Lk. 24, 39; Jan 20, 27n.

V. 2. Slovo (= *Život*) tělem učiněno jest = stalo se člověkem, vtělilo se. Jan 1, 14,

V. 3. Účel apoštolských kázání (také *psaného* evangelia Janova i listu jeho) jest uvést i udržovati posluchače (i čtenáře) ve spojení živé, účinné víry (= nadpřirozeného života) s hlasateli evangelia (s apoštoly) a tím i ve spojení s Bohem Otcem a jeho Synem. Jan 15, 1; 14, 20; 17, 20nn. Všichni, kdož apoštolskou nauku přijmou, stávají se údy těla, jehož hlavou je Kristus; z něho proudí život do celého těla. Místo „*společenství naše jest*“ podle Vulgáty (Vg.): „*a aby sp. n. bylo*“.

V. 4. Podaří-li se sv. Janovi utužiti svazek svých čtenářů s Bohem, bude z toho mítí svrchovanou radost spisovatel i ostatní apoštolové (věrozvěstové). V. 4. zní podle Vg.: „*A toto píšeme vám, byste se radovali a radost vaše aby úplná byla.*“

V. 5. „*od Něho*“ = od Krista. — „*Já jsem světlo světa*“ Jan 8, 12; 9, 5; 12, 35n. 46. — „*světlo*“ = čirá pravda a dokonalá mravnost, svatost; pramen pravdy a dokonalé mravnosti (spravedlnosti, svatosti) pro člověka; „*tma*“ = nepravda, lež, nepravost, hřích. Srv. 2, 8n 11; Jan 1, 5; 8, 12. — „*zvěstujeme*“ = my apoštolové.

V. 6. „*choditi ve tmě*“ = vésti hříšný život. — „*nečiníme pravdy*“ = nejednáme podle pravdy, podle pravých Kristových pravidel mravnosti.

V. 7. „*choditi ve světle*“ = spravedlivě živu býti. Spravedlivý život udržuje nás ve společenství 1. s Bohem, 2. s ostatními křesťany. Křehkost lidská působí, že se dopouštíme hříchů, jež sice onoho společenství neruší, přece však je uvolňují; *krví Kristovou*, to jest zásluhami Vykupitele možno je smýti a tak řečené společenství zdokonaliti.

V. 9. Srv. Jak. 5, 16; Jan 20, 23; Mt. 16, 19. — Bůh *slibuje* těm, kdož uznávají a kajícně vyznávají své

hříchy, odpuštění; slib také plní, ježto jest nejvýše *věrný*. Lk. 7, 37nn.; 15; 18, 9nn; 23, 43; Jan 20, 21nn. Nejvýš *spravedlivý* odpouští hříchy, *odměňuje* dostiučinění Kristovo (na kříži) a kajícnost toho, jenž se s Kristovými zásluhami spojuje.

V. 10. „*Slovo Boží*“ prohlašuje, že každý člověk je hříšník. Srv. Ž. 14, 3; Is. 53, 6; 59, 2. 15; Přís. 20, 9; Kaz. 7, 21; Mt. 6, 12.

2, 1. „*spravedlivého*“, svatého, bez hříchu; srov. Žid. 7, 26. Srv. i Jan 14, 16. 26; 16, 7; Řím 8, 34; 1 Tim. 2, 5.

3. „*zachovávatí příkazy*“ Boží = poznávati a uznávati Boha jakožto světlo, slunce, (1, 5nn.) a v Jeho světle choditi. Srv. Jan 14, 15. 21; 15, 10.

5. „*býti v Něm*“ = míti s ním společenství, spojení (1, 3).

6. „*On*“ = Kristus. Srv. Jan 13, 15; 15, 10. Viz i níže 3, 3. 7; 4, 17.

7. On. Kristus, hořel *láskou k bližnímu*; v té dlužno ho zejména napodobovati. — „*od počátku*“ lidstva, jakožto zákon přirozený, do srdce každého člověka vštípený. Byl později vysloven (Lv. 19, 18),

avšak (aspoň v praksi) omezován byl „*bližní*“ na přítele a soukmenovce (Lk. 10, 29nn.). Kristus jej *obnovil* tím, že jej vysvětlil, zřetelně rozšířil i na nepřítel, zušlechtil jej dokonalejšími pohnutkami, (Mt. 6, 2nn.) usnadnil jej svým vznešeným příkladem (Jan 15, 13), jakož i milostí, kterou nám pomáhá nésti jeho tíži. Takto obnovený zákon může býti právem nazýván zákonem „*novým*“ (Jan 13, 34).

8. Ten „*nový zákon*“ uskutečnil opravdu (= *jest pravý*) Kristus a uskutečňovali jej i křesťané, jimž svědčí tento list. „*tma*“ – pohanství se svou záští a nepřátelstvím; „*světlo*“ = křesťanství se svou účinnou láskou bratrskou.

10. Kdo má lásku bratrskou, zůstává ve světle a chodí v něm; nedává se ničím na této cestě másti, zadržovati, „*pohoršovati*“ aniž sám koho „*pohoršuje*“. Srv. 1 Kor. 13, 4 – 7.

11. „*bratra*“ = spolukřesťana. – „*chodí potmě*“, snaží se jít s cesty pravé a neví, kde se konečně (v jaké propasti) octne.

12. Nezřízená láska k světu ohrožuje spojení křesťanova s Bohem (1, 3; 5, 13). – „*píši vám*“ tímto listem. – „*dítky*“ = věřící vůbec, jež níže ve v. 13 jsou rozděleni na „*otce*“ a „*jinochy*“. – „*Hříchy*“

byly jim odpuštěny“ na křtu, kdy vešli v ono společenství s Bohem, o němž výše byla řeč.

13. „*otcové*“ = křesťané věkem pokročilejší osvojili si značné poučení ve věcech náboženských. „*od počátku*“ byl Syn Boží, Ježíš Kristus (1, 1; 2, 4n 18nn.). – Mládež křesťanská osvědčila se v boji za víru pravou a za mravnost.

14. „*Psal jsem vám*“ knihu svého evangelia. – Dosavadní víra a ctnost dovoluje sv. Janu doufat, že přijmou ochotně naučení, jež jim podává svým evangeliem a tímto listem, aby je ve víře a v životě podle ní utvrdil.

15. Srv. Mt. 6, 24; Jak. 4, 4.

16. „*žádost očí*“ = hrabivost. – „*pýcha*“ = přepych, okázalost, vystavování na odiv, chlouba bohatstvím všech prostředků „*života*“.

17. „*zůstává*“ = bude žíti (blaženě).

18. „*hodina poslední*“ = doba před příchodem Kristovým na poslední soud. Srv. Mt. 24, 23n; 2 Sol. 2, 3n.

V. 19. Byli jenom *navenek* údy křesťanské obce

(= „z nás vyšli“); neměli však ani pravé *víry*, tím méně pak lásky (= „nebyli z nás“). – Věřící mají mít na paměti, že Prozřetelnost dopouští, aby v církvi vedle pšenice rostl také koukol.

V. 20. „*pomazání*“ = dar živé víry a osvětlení (jakož i jiných darů Ducha sv.), jakého se jim dostalo od Svatého (= Ježíše) na křtu (a v biřmování). Osvícení to je uschopňuje, že mohou rozlišovati pravdu křesťanskou od bludu a lži, pravé učitele od učitelů falešných („*antikristů*“). – „*všecko*“ = všecku pravdu křesťanskou.

V. 22. „*Mesiáš*“ = Pomazaný = Kristus.

V. 23. Srv. výše 1, 2; Jan 5, 23; 14, 6; 15, 23.

V. 25. Viz Jan 3, 15: 4, 14; 6, 40.

V. 28. „*Když se zjeví*“ = „*při jeho příchodu*“ – k soudu poslednímu; jeť nyní „*poslední hodina*“ (výše v. 18).

V. 29. Sv. Jan upevňuje spojení svých čtenářů s Bohem tím, že rozvádí pravdu svého evangelia (1, 12): Pán „*dal moc státi se syny* (dítětkami) *Božími těm, kteří věří ve jméno jeho*“.

3, 1. Jako svět nepoznal Boha, jako nepoznal a neuznal Boha v Ježíši Kristu, tak také neuznává, že křesťané jsou dítky od Boha za vlastní přijaté; a že toho neuznává, proto je pronásleduje. Jan 15, 18; 16, 3.

2. „*viděti*“ = patřiti na něho tváří v tvář; dosavadní víra přejde v toto patření na Boha; pak se dokonaleji uplatní naše Boží synovství, pak budeme mu podobnější nežli jsme nyní. Srov. 2 Petr 1, 4; 1 Kor. 13, 12.

V. 6. Kdo živou věrou Krista poznává, nevede hříšného života (= nehřeší), třebaže tu a tam klesá (1, 8 – 10); kdo vede život hříšný dokazuje, že nemá živé víry, kterou „*vidí*“ v Ježíši Kristu Syna Božího, Vykupitele a vzor, k němuž se má připodobňovati.

V. 8. „*z ďábla jest*“ = dítkem jeho, podobaje se mu smýšlením a jednáním svým. – Ďábel, původce prvního hříchu (Jan 8, 44) hřeší *ustavičně* svým smýšlením proti vůli Boží. – „*díla ďáblova*“ = hříchy; kdo z lidí činí dále tato díla, nemůže býti ve spojení s Kristem.

V. 9. Synovství Boží vylučuje hříšný život; z toho však neplyne, že spravedlivý křesťan nemůže vů-

bec hřešiti a hříchem synovství Božího pozbytí. — „*símě Boží*“ = posvěcující milost; kdo ji má, těší se z ochrany a posily Boží, že nesnadno zhřeší (= „*nemůže hřešiti*“).

V. 10. spravedlnost jest známkou dítek Božích, podobně jako je hřích znamení dětí ďáblových. Ze širokého pojmu „*spravedlnosti*“ sv. Jan vyjímá a zdůrazňuje *lásku bratrskou*. Jan 13, 35. — Srov. výše 2, 9—11.

V. 11. „*abychom se milovali vespolek*“ = vzájemně se milovati = vzájemná láska.

V. 12. Viz Žid. 11, 4.

V. 13. Viz 1 Petr 4, 4; Jan 15, 18.

V. 14. „*ze smrti*“ hříchu do „*života*“ dítek Božích (posvěcující milosti).

V. 15. „*života věčného*“ = nadpřirozeného života *milosti*, jehož pokračováním po smrti jest život *slávy věčné*.

V. 16. *On* = Kristus (Jan 10, 11nn.). Srv. Jan 15, 13. Podle Vulg. je ta láska „*Boží*“.

V. 17. Viz Jak. 2, 15n.

V. 19n. „*že jsme z pravdy*“ = opravdu dítky Boží. Vědomím (= „*tím*“), že konáme povinnosti lásky k bližnímu, uklidníme své svědomí (= *srdce*), které pochybuje, jsme-li opravdu dítkami Božími, kdyžtè jsme kdysi mnoho snad hřešili. V tom případě třeba míti na paměti, že vševědoucí („*a ví všechno*„) Soudce, vyšší nežli svědomí naše, ví nejlépe, co dobrého jsme pro bratry své učinili (kromě kajícínosti), a proto nás uznává za své dítky.

V. 21n. Viz Mt. 7, 7; 18, 19; 21, 22; Jan 14, 13; 15, 7.

V. 23. „*jménu*“ = tomu, čím sluje a jest: Syn Boží, pravý Mesiáš. Podle Vulg.: „*ve jménu*“ J. K. – Viz Jan 13, 34.

V. 24. Duch sv. je ten, kdo působí všechno dobré v nás, zejména pak rozlévá lásku v našich srdcích. Jsme-li si toho tedy vědomi, že bratry opravdu milujeme, je nám to znamením, že máme v sobě Ducha Božího a skrze něho že jsme ve společenství s Bohem (Bisping).

4, V. 1. „*duchu*“, jenž mluví z učitele. Srov. Sol. 5, 21; 1 Kor. 12, 10.

V. 4. „je“ lžiproroky, falešné učitele, antikristy.

V. 6. Ti učitelé, kteří docházejí sluchu u dětí Božích, jsou učitelé praví; ti, kteří nalézají posluchače mezi syny světa, jsou falešní proroci.

V. 11. Vykoupením stali jsme se dítkami Božími, které mají mu podobny býti v lásce k lidem (Vrede).

V. 12. Protože Boha na zemi nemůžeme viděti, nemůžeme ani viděti přímo své spojení s ním. Vidíme však bližního, lásku svou k němu a tím i (nepřímou) své spojení s Bohem.

V. 13. Dary Ducha sv., jichž se nám dostalo, jsou znamení, že jsme ve spojení s Bohem. Srv. 3, 24. – Byly to v apoštolské době zejména mimořádné, nadpřirozené „*milodary*“ Ducha sv. Srov. 4, 1nn; 1 Kor. 12, 4.

V. 14. „*my*“ = apoštolové. – Nezbytná podmínka lásky jest víra ve vtěleného Syna Božího. Srv. výše v. 9n. Apoštolové slyšeli výroky Kristovy o této jeho důstojnosti; Jan 5, 17nn; 6, 29. 38. 44; 7, 28, a j. – „*viděli*“ J. K. a jeho dílo.

V. 15. „*my*“ apoštolové a věřící

V. 17. „*lásky*“ k Bohu (Vulg.) a k bližnímu. — „*důvěry*“ radostnou a ne *bázeň*. — „*On*“ = Kristus. — Jako On byl a jest plný lásky, tak jsme i my — třebaže jsme na světě ještě — podobni Jemu, milujeme-li Boha a bližního. Jsme-li láskou Kristu — soudci podobni a s Ním již nyní spojeni, netřeba nám báti se ho otrocky jakožto Soudce.

V. 18. Bázeň otrocká, jež se bojí jen trestu, působí trapně, budí nepokoj v duši, proto nelze ji sloučiti s dokonalou láskou k Bohu.

V. 19. „*my*“, praví křesťané. — „*milujeme*“ (Vulg.: „*milujme tedy*“).

V. 21. „*od Něho*“ = od Boha skrze Krista. Srov. Jan 13, 34; Mt. 22, 37 — 40; Lk. 10, 27; Ef. 5, 2.

5, 3. Lásky k Bohu = zachovávatí jeho příkazy. Výše 2, 5; 2 Jan 6; Jan 14, 15. — Břímě Kristovo jest lehké (Mt. 11, 30).

5, 4. „*víra*“, hluboké přesvědčení a milost pomocná, kterou Bůh věřícímu slibuje a dává. Za věřícího, spojeného láskou s Bohem, bojuje sám Bůh.

V. 5. Hlavní obsah křesťanské víry jest přesvědčení, že Ježíš jest pravý Syn Boží a Mesiáš.

V. 6. Ježíš vystoupil veřejně „*skrze vodu*“, když se dal ve vodě vodou pokřtiti, a když Otec vydal o něm svědectví slovy: „*To jest Syn můj milý, v němž se mi zalíbilo.*“ Mt. 3, 17. — (Svědectví Boha Otce.)

Ježíš vystoupil veřejně (= „*přišel*“) „*skrze krev*“, když se dal ukřižovati; tehdy Bůh splnil, co byl ve St. zák. předpovídal (Jan 19, 35nn), a tak dosvědčil, že je skutečně Mesiáš (= Kristus) a Syn Boží. (Svědectví Syna Božího.) — Od té doby, co Duch sv. sestoupil na apoštoly, dosvědčuje jejich kázáním i milostmi, jimiž v nich a ve věřících působí, dosvědčuje, že J. K. jest pravý syn Boží a Mesiáš. — Místo „*Duch jest pravda*“, Vulg.: „*Kristus jest pravda*“.

V. 7n. Podle Vulg. zní v. 7n: „*Jsou totiž tři, kteří vydávají svědectví na nebi, Otec, Slovo a Duch svatý; a tito tři jedno jsou; a tři jsou, kteří vydávají svědectví na zemi, Duch a voda a krev a tito tři jedno jsou.*“ Tohoto rozšíření znění vv. 7 n. („*comma Joanneum*“) však žádný starší řecký rukopis nezná; nezná ho žádný starý biblický překlad, ani Vulgata před X. stoletím; žádný církevní otec ho neuvádí. — Viz „*Český slovník bohovědný*“ III, 131 – 136. O platnosti trojího svědectví viz Dt. 19. 15.

V. 10. Tomu, kdo uvěřil v Syna Božího, nejsou ona tři svědectví, výše uvedená, jen svědectvím vnějším, nýbrž jsou vlastnictvím jeho duše, jeho rozumu i vůle i citu. — Místo „*kdo nevěří Bohu*“ Vulg.: „*kdo nevěří Synu*“.

V. 12. „*Kdo má*“ = kdo věrou a láskou si Syna osvojil. Viz Jan 3, 15. 36; 6, 33.

V. 13. Viz 1, 4; Jan 20, 31.

V. 14n. Ta „*důvěra*“ vyvěrá z živé víry, o níž byla výše řeč. Ta důvěra je tak pevná, že jest nám, prosícím, tak, jako bychom již měli, zač prosíme, třebaže toho dosud očima nevidíme. Viz Jan 14, 13; 15, 7. 16; 16, 26n.

V. 16n. „*Hřeší nikoliv k smrti*“ ten, kdo sice „smrtným“ hříchem pozbývá nadpřirozeného „*života*“ duše, který mu mají Janovi čtenáři vyprositi, zůstává však spojen s církví a věrou pravou s Ježíšem. „*K smrti hřeší*“ ten, kdo i toto pouto víry přetrhl, odpadnuv od církve i od Krista. Sv. Jan modlitby za tyto odpadlíky nezakazuje ani nepřikazuje; nepřikazuje jí, ježto odpadlíci, jež má na mysli, jsou lidé nekající, bez pokání však ani Bůh nemůže hříšníkovu ztracený „*život*“ vrátit.

V. 18n. praví totéž, co bylo řečeno výše 3, 6–10. Není tím řečeno, že zrozený z Boha (na křtu) vůbec ani hřešiti nemůže; to by odporovalo výrokům 1, 8–10; 3, 3. – K v. 19. srv. Jan 12, 31; 14, 30; 16, 11. „*ve zloduchu*“ = v jeho moci.

Místo „*kdo se zrodil . . . , zachovává se*“ (bez hříchu) Vulg.: „*zrození z Boha zachovává ho*“.

V. 20. „*On*“ = Ježíš. – Srv. 4, 7–9; 4, 14n. – Místo „*my jsme*“ podle Vulg.: „*abychom byli*“.

Nejnovější podrobnější německý výklad k listům sv. Jana vydal Vrede (Meinertz-Vrede, Die Katholischen Briefe, 4. vydání, Bonn 1932 (strana 143–192). Tamže viz i soupis vědecké literatury o těchto listech.

DRUHY LIST SV. JANA

Úvod do 2. a 3. listu sv. Jana

O vážnosti, jaká přísluší těmto listům, byla v prvních stoletích tu a tam jakási nejistota. Euseb (Dějiny círk. III 25) je počítá mezi biblické knihy, o nichž se pochybuje. Jeronym (O mužích slavných, hl. 9) praví, že „ostatní dva bývají přičítány Janu presbyterovi“. — Spisovatel totiž nenazývá sebe apoštolem, nýbrž „presbyterem“ (starším). — Postrádá jich i starý překlad syrský.

Proti tomu zná a uvádí je mezi knihami posvátnými zlomek Muratorův. Sv. Irenej cituje 2 Jan jménem Jana, učedníka Páně (7, 8, 11). Kliment z Alex. (Strom II, 15) nazývá 1 Jan „větším (delším) listem“; z toho lze vyvozovati, že znal také jeho menší (kratší) listy. Origenes (hom. 7 in Ios) mluví o listech sv. Jana. Diviš Alex. upozorňuje, že ani ve druhém ani ve třetím listě, jež bývají všeobecně Janovi přisovány, jméno Janovo se nevyskytuje (Euseb, Dějiny c. VII, 25). Tertullian (O cudn. 19) zmiňuje se o prvním listě Janově; byly mu tedy známy také jiné jeho listy. Na sněmu slaveném r. 256 v Kartagu biskup Aurelius cituje 2 Jan 10n slovy: „Jan apoštol ve svém listě“ (pravil). Příčina, proč některé obce v prvních třech stoletích 2 a 3 Jan neměli ve svých sbírkách posvátných knih, byla asi v tom, že oba listy byly kratičké, obsahem

ne příliš závažné, že 3. list svědčil soukromníkovi, ano i 2. list zdál se některým býti poslán soukromé paní (Eklektě) a že spisovatel neuvedl zřetelně svého jména. Od století čtvrtého však byla božská vážnost listů bezmála všeobecně uznávána: Cyril Jerus. (Catech. IV, 36), Atanáš (ep. fest. 39), Rufin (Symb. 37), Augustin (De doctrina Christ. II, 8), sněmy v Laodicei, Hippu, Kartagu atd. atd.

Myšlenky, sloh a mluva jsou tak příbuzné s Janem, spisovatelem evangelia a prvního listu, že ani 2. a 3. listu nelze přičítati spisovateli jinému. Srv. 3 Jan 12. s Jan 19, 35; 21, 25. Srv. 2 Jan 7. s 1 Jan 1, 18. Srv. 2 Jan 7. s 1 Jan 4, 2n atd.

Oba listy byly napsány nejspíše v Efezu po listu prvním, v posledním desetiletí prvního století křesťanského (Cornely-Merk Introd. In SS. ll. compendium, Paříž 1930, s. 780 nn).

Úvod (1–3). *Kdo komu (v. 1n). Pozdrav (v. 3).*

- 1 (Já) starší vyvolené paní a dítkám jejím,
které miluji vpravdě;
a nejenom já,
nýbrž i všichni, kdož poznali pravdu;
2 (milujeme je) pro pravdu,
která zůstává v nás
a bude s námi na věky.
- 3 Bude s námi milost, milosrdenství
a pokoj
od Boha Otce
a od Ježíše Krista, Syna Otcova,
v pravdě a lásce.

Žijte v lásce (4–6).

- 4 Zaradoval jsem se velmi,
že jsem našel mezi dítkami tvými
takové, které žijí v pravdě,
jak nám přikázáno bylo od Otce.
- 5 A nyní, prosím tě, paní,
– ne, jako bych příkaz psal ti nový,
nýbrž ten, jež jsme měli
od počátku: –
abychom se milovali vespolek.

- 6 Toto jest láska:
abychom žili podle příkazů jeho;
toto jest příkaz:
abyste, jak jste slyšeli od počátku,
v ní žili.

Mějte se na pozoru před bludaři
(v. 7–11).

- 7 Neboť mnoho svědků vyšlo do světa,
kteří nevyznávají Ježíše Krista,
přišlého v těle;
to jsou svědci a antikristové.
- 8 Mějte se na pozoru,
abyste nepozbyli, co jste vydělali,
nýbrž, abyste odplatu plnou dostali.
- 9 Žádný, kdo přestupuje učení o Kristu,
nezůstáváje (v něm),
Boha nemá;
kdo zůstává v (tom) učení,
ten má Otce i Syna.
- 10 Přichází-li někdo k vám
a tohoto učení nepřináší,
nepřijímejte ho do domu
aniž ho pozdravujete;

- 11 neboť kdo ho pozdravuje,
účastní se skutků jeho zlých.

Závěrek (v. 12n).

- 12 Ač mám mnoho co psáti vám,
nechtěl jsem (tak učiniti)
papírem a inkoustem;
ale doufám, že se dostanu k vám
a ústy k ústům (si) promluvíím,
aby radost naše byla úplná;
13 pozdravují Tě dítky tvé sestry vyvolené.

Poznámky k 2. listu sv. Jana

V. 1. „*Starší*“ = spisovatel s ohledem na svůj věk i vysoké postavení v církvi. Srv. 3 Jan 1. — „*paní*“ pravděpodobněji znamená některou maloasijskou církev, nám blíže neznámou; „*dítky*“ jsou údové, věřící té náboženské obce, „*vyvolené*“ od Ježíše Krista za jeho choť. Srv. 1 Petr 5, 13; Ef. 5, 25nn; Gal. 4, 26 — „*pravdu*“ = křesťanství pravé, jež přijali a podle něhož také žijí.

V. 3. Pozdrav nevyslovuje tu spisovatel obvyklým *přáním*, nýbrž slibem: „*Bude . . .*“ „*Milost*“ atd. bude se v obci jeviti tím, že bude žíti v pravé víře (= „*v pravdě*“) a „*v lásce*“.

V. 4. Podobnou radost vyslovuje sv. Pavel Řím 1, 8nn; 1 Kor. 1, 4nn; 2 Kor. 1, 3 nn a j. — „*v pravdě*“ = v pravé víře křesťanské — „*od Otce*“ skrze Syna; Jan 13, 34; 1 Jan, 3, 23.

V. 5. Srv. 1 Jan 2, 7.

V. 6. „*Toto jest*“ = v tom záleží. Srv. 1 Jan 5, 3.

V. 7. Srv. 1 Jan 5, 1nn; 4, 1 — 3. „*to jsou*“ místo slovního: „*to jest*“ (svůdce a antikrist) ve významu hromadném.

V. 8. Čtenáři listu podle v. 4. „*vydělalí si*“, zjednali si svým křesťanským životem mnoho zásluh, nároků na mzdu (odplatu); kdyby se dali zlákatí bludaři a od pravé víry odpadli, byl by jejich pracovní duchovní zisk (výdělek) ztracen.

V. 9. „*učení o Kristu*“, že jest pravý syn Boží, jenž se vtělil, aby nás vykoupil. — „*Boha nemá*“ = není s ním v milostném spojení. Srov. 1 Jan 2, 23. — „*přestupuje*“ obvod učení toho a tedy od něho „*odstupuje*“ (Vulg.).

V. 10n. Křesťané nemají bludařským učitelům popřát obvyklého pohostinství a styku s nimi pokud možno se vyhýbatí (= nepozdravovatí jich), aby se nestal jim záhubou.

V. 13. „*sestry*“ = církve, křesťanské obce, v níž spisovatel právě dlel, snad v Efezu.

TŘETÍ LIST SV. JANA

Úvod (1n).

- 1 (Já) starší milému Gajovi,
 jež miluji v pravdě:
2 Miláčku, modlím se,
 abys v každé příčině dobře se měl
a byl zdrav,
 jako se dobře má tvá duše.

Spisovatel chválí Gaja (v. 3–8).

- 3 Zaradoval jsem se velmi,
když přicházeli bratři
 a vydávali svědectví o tvé pravdě:
kterak ty v pravdě žiješ.
- 4 Větší radosti nemám nad to,
když slyším, že moje děti v pravdě žijí.
- 5 Miláčku, věrně jednáš ve všem,
 co děláš pro bratry,
 a to přesporní;
6 oni vydali svědectví
 lásce tvé před církví
a dobře učiníš,
 budeš-li je dále podporovati,
 jak jest důstojno Boha.

- 7 Neboť pro jméno (Jeho) vyšli
 nic nepřijímající od pohanů;
8 my tedy máme přijímati takové,
 bychom byli spolupracovníky pravdy.

*Jak si vede panovačný
Diotrefes? (v. 9n.)*

- 9 Napsal jsem něco církvi,
avšak panovačný jejich Diotrefes
nepřijímá nás.
- 10 Proto přijdu-li, připomenu skutky,
 jež činí –
 tlachaje zlými slovy proti nám;
a nepřestává na tom,
 nejen sám bratrů nepřijímá,
nýbrž i těm, kteří chtějí (je přijmouti) brání
 a z církve je vylučuje.

Napodobuj jen dobro (v. 11).

- 11 Miláčku, nenapodobuj zlého,
 nýbrž to, co dobré jest;
kdo činí dobře, z Boha jest;
kdo činí zle, neviděl Boha.

Svědectví o Demetriovi (v. 12).

- 12 Demetriovi vydávají svědectví všichni,
i sama pravda;
ale i my (mu) vydáváme svědectví
a víš, že svědectví naše je pravdivé.

Píši krátce (v. 13n).

- 13 Měl jsem mnoho ti napsati,
avšak nechci inkoustem a perem
ti psáti;
14 doufám však, že brzy tě spatřím
a ústy k ústům budeme mluvit.

Závěrek (v. 15).

- 15 Pokoj tobě;
pozdravují tě přátelé;
pozdravuj přátele zejména.

Poznámky k 3. listu sv. Jana

V. 1. „*Starší*“ jako v listě předchozím (v. 1.) – *Gajus* byl vynikající, zámožný a vážený křesťan ve městě, v němž byl Diotrefes (v. 9.) biskupem. Žil v přátelství se spisovatelem, jenž ho snad získal *pravdě*, t. j. křesťanství. Věrozvěsty, jež „*starší*“ posílal do města, v němž *Gajus* bydlil, *Gajus* přijímal do svého domu a hostil je; tím podporoval jejich misionářskou činnost.

V. 2. „*Duše Gajova se měla dobře*“, to jest, byla hojně omilostněna.

V. 3. „*bratři*“ věrozvěstové, jež *Gajus* hostil. – „*o tvé pravdě*“ = o tvé pravé víře a tvém životě podle ní – „*v pravdě žiješ*“, slovně: „*v pravdě chodíš*“.

V. 4. „*v pravdě žijí*“ = chodí = pravým křesťanským životem žijí.

V. 5n. „*bratry*“, kteří z města *Gajova* přišli do města „*staršího*“ (Efezu?) a v něm *veřejně* před shromážděnou církví, podávající zprávu o své apoštolské cestě, chválili *Gaja*, jenž je hmotně podporoval. „*Starší*“ posílá zase tyto hlasatele do města *Gajova*, aby *Gajovi* odevzdali tento list,

v němž „starší“ zámožného křesťana prosí, aby je i dále hostil a tak s nimi nakládal, jak se na posly Boží sluší a patří (= *jak jest důstojno Boha*).

V. 7n. Srov. 1 Kor. 9, 15; 2 Kor. 11, 9; 1 Sol. 2, 9nn. — „*my*“ = křesťané. — „*spolupracovníci ve hlásání pravdy*“ jsou ti, kteří hlasatele hmotně podporují.

V. 9. v „*církvi*“ města, v němž Gajus sídlil a jehož biskupem byl Diotrefes. — „*něco*“ mohl by býti krátký druhý list sv. Jana, poslaný této „*vyvolené paní*“. Žárlivý a ctižádostivý Diotrefes však nedal list v církvi veřejně předčítati, vůbec ho nepřijal, nechtěje si od „*staršího*“ dávatí předpisovati. Proto píše „*starší*“ tento list Gajovi, ačkoli vlastně svědčí celé církvi. — Místo „*Napsal jsem*“ Vulg.: „*Byl bych psal*“ — „*nepřijímá nás*“ = neuznává, že jest nám (mně) podřízen.

V. 10. „*připomenu*“ veřejně v církvi. — „*zlými*“ = štvavými. O povinné hostinnosti biskupově srov. 1 Tim. 3, 2; Tit. 1, 8; 1 Petr. 4, 8.

V. 11. „*neviděl Boha*“ = nepoznal ho náležitě. — „*není z Boha*“ zrozen. Srv. 1 Jan 2, 3; 3, 6. 10.

V. 12. O Demetriově spolehlivosti nebyl asi Ga-

jus venkoncem přesvědčen, proto potřeboval tohoto svědectví. — „*všichni bratři*“, kteří přicházejí z města Gajova ke „*staršímu*“. „*sama pravda*“ = život podle pravdy, podle pravé víry křesťanské.

V. 13n. Srv. s 2 Jan 12n.

V. 15. „*zejména*“, t. j., každého zvlášť, *osobně*, ne jen povšechně (hromadně).

TŘI LISTY MILÁČKA PÁNĚ

Podle řeckého kritického znění
rozčlenil, přeložil a stručně vyložil

DR. JAN HEJČL

Vydaly

sestry dominikánky v Řepčíně

Vytiskly

Lidové závody tiskařské a nakladatelské
v Olomouci